

Årets folkbildare och förvillare

Föreningens utmärkelser 1989 till Årets folkbildare och Årets förvillare uppmärksammades i flera tidningar.

Aftonbladet ägnade ett mittuppslag i färg åt utdelningen av priset till Årets folkbildare, medicinreportern Gunnar Rosell, vid årsmötet i slutet av mars. Gunnar Rosell är 61 år och har arbetat på Aftonbladet i 20 år. Han hade egentligen tänkt börja trappa ner.

— Men inte går det nu. Priset gav mig en sådan kick att jag nu jobbar ännu mer än tidigare, säger Gunnar Rosell i *Aftonbladet* den 30 mars.

Förra året tilldelades Amelia Adamo utmärkelsen Årets förvillare för *Aftonbladets* hälso- och söndagsbilagor. Detta uppmärksammades dock inte i något mittuppslag i tidningen. Vid årsmötet frågade vi Gunnar Rosell i vilken mån man inom Aftonbladet diskuterar folkbildning och kritiska reportage kring sjukvård och hälsovård kontra kvacksalveri, ockultism och humbug. Rosell svarade med ett leende och en uppgiven blick, att hans lojalitet med tidningen och dess medarbetare inte tillät honom att kommentera den frågan.

Årets förvillare, den statliga alternativmedicinkommittén, togs upp i ett uppslag i *Expressen* den 29 januari. Det skedde efter Vetenskap och Folkbildnings januarimöte, då alternativmedicinkommitténs kritiske ledamot, professor Harry Boström, höll föredrag om den alternativa "hälsovårdens" offer.

— Kvacksalveri kan vara livsfarligt. Hela hälsobranschen är ett stort bedrägeri.

— Utredningen är en skandal, säger professor Boström.

— Det blir fritt fram för hypnosbehandling, kringresande kvacksalvare och att bota människor per post och telefon.

Helbrägdagörelse botar inte

"Ingen av de 1 403 helbrägdagörelser som ingick i en vetenskaplig undersökning i Finland, visade sig ha någon medicinsk effekt", rapporterar *Svenska Dagbladet* i februari.

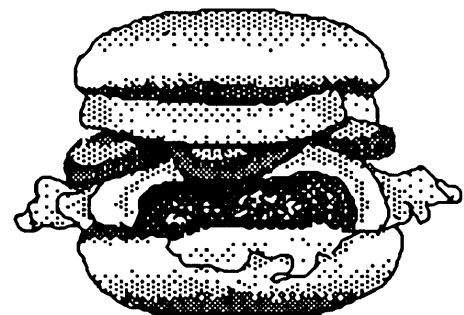
Kyrkans forskningscentral i Finland har givit ut en doktorsavhandling av läkaren och psykologen Matti A. Miittinen med titeln "Religiös helbrägdagörelse ur medicinsk-psykologisk synvinkel".

I undersökningen ingick 611 personer som deltagit i helbrägdagörelser inom pingströrelsen.

Men följden av dessa vederläggande resultat blev oväntad:

"Undersökningen och den efterföljande debatten har mycket starkt ökat intresset för religiös helbrägdagörelse. En luthersk präst, Seppo Juntunen, har samlat tusentals människor till helbrägdagörelse- och förbönsmöten."

Glasnost öppnar Sovjet för hamburgare och flygande tefat

Genrik Silanov, chefen för det geofysiska laboratoriet i den ryska staden Voronjezj, är övertygad om att utomjordingar har besökt hans stad.

— Enligt våra beräkningar gjorde de sex landningar, och en gång flög de bara över staden, enligt Silanov.

— UFO:n landar överallt och hela tiden, men det är inte förrän nu vi talar öppet om dem. Det är Glasnosts förtjänst att den här sortens vetenskap tas på allvar", säger Silanov.

Landningarna har blivit föremål för en statlig undersökningskommision. Ansvarig för denna är Igor Surovtsev.

"Igor Surovtsev tror att den senaste tidens flygande tefat, snömän och den TV-sända helbrägdagörelse som blivit enormt populär i Sovjet nu i höst, har att göra med landets ekonomiska och moraliska kris. Så var det också i början av seklet i Ryssland. Före tsarens fall."

Källa: Tidskriften *Prat*, 6/89.

Stjärntydare näst längst ner

"I sin Divina Comedia placerade Dante stjärntydarna på den näst understa avsatsen i helvetet. Som straff för att de försökte se in i framtiden fick astrologerna för evigt sina ansikten vända bakåt."

Tidskriften *Skolvärlden* har i nr 10/90 ett antal artiklar om vetenskap och ovetenskap.

Andligt knark

"Känner du dig risig? Visset sexliv? Sårigt själsliv? Då finns det många som vill

Folkvett • 1/90

hjälpa dig. Du kan t ex gå på "rebirthing". Eller få en "tarot-konsultation". Du kan prova "massagestolen". Eller "Loves tapes". Fast det bästa är kanske att slå till direkt och "bli odödlig". Det går bra med Eurocard, Mastercard, Köpkort, Bankkort, Visakort och Sparbankskort. Bara fyll i ditt kontonummer och beställ!

Allt är tillåtet, allt blandas samman, vispas runt och serveras till den törstige och sökande. Bara det fungerar. Bara det fyller plånböckerna."

Det här är ingressen till en ganska fräsigg artikel i *Magazin April*, 1/90. Det är en tidskrift med imagen "Arg Ung Tidning". En "anarkistisk" ungdomstidning med rock, politik, litteratur, sex, foto mm.

Naturvetenskap för barn

I folkbibliotekens broschyrserie "Vandringar med böcker" utkom nyligen ett faktablad av Klas Fresk, "Att experimentera, undersöka, upptäcka". Fresk presenterar där ett urval av aktiverande faktaböcker för barn och ungdomar. Dessutom förtecknar han de experiment- och aktivitetsverkstäder för barn som hittills har byggts upp i Sverige. Det finns nu sex sådana anläggningar:

Tom Tits experiment, Södertälje

Fenomenmagasinet, Linköping

Kunskapsvolit, Tekniska Museet, Malmö

Teknorama, Tekniska Museet, Stockholm

Framtidsmuseet, Borlänge

Teknikens Hus, Luleå

Anna Schytt